

**„RASEINIŲ MENO MOKYKLOS PASTATO, ESANČIO VYTAUTO DIDŽIOJO G.  
15, PATALPŲ REMONTAS“ RANGOS DARBŲ PIRKIMO SUTARTIS**  
**Nr. SR- 583**

2016 m. rugpjūčio 1 d.  
Raseiniai

Raseinių rajono savivaldybės administracija, atstovaujama administracijos direktoriaus pavaduotojo, atliekančio direktoriaus funkcijas, Jono Kurlavičiaus, veikiančio pagal Savivaldybės tarybos 2006 m. liepos 27 d. sprendimą Nr. (1.1)TS-237, (toliau – užsakovas), ir UAB „Projektas KARMA“, atstovaujama direktoriaus Ado Laurinaičio, veikiančio pagal bendrovės įstatus (toliau – rangovas), toliau kartu vadinami šalimis, o kiekvienas atskirai – šalimi, sudarė šią sutartį (toliau – sutartis).

## 1. SĄVOKOS

- 1.1. **Darbai** – darbai, kuriuos pagal sutartį privalo atlikti rangovas.
- 1.2. **Darbų pradžia** – sutarties įsigaliojimo diena.
- 1.3. **Darbų atlikimo terminas** – laikas, skaičiuojamas nuo darbų pradžios iki darbų perdavimo užsakovui, atliktus baigiamuosius bandymus.
- 1.4. **Darbų perdavimo ir priėmimo aktas** – dokumentas, įforminantis darbų perdavimą ir priėmimą, pasirašomas vadovaujantis sutarties sąlygų 8.2 punktu, prieš surašant baigto statyti (rekonstruoti) statinio statybos užbaigimo akta.
- 1.5. **Išlaidos** – visos pagrįstai statybvetėje ar už jos ribų patirtos rangovo tiesioginės ir netiesioginės išlaidos, susijusios su sutartyje numatytais darbais. Išlaidas negali būti įskaičiuojamos negautos pajamos.
- 1.6. **Projektas:**
  - 1.6.1. **statinio techninis - darbo projektas** (toliau – **techninis - darbo projektas**). Techninis - darbo projektas parengtas projektuotojo, yra šios sutarties dalis ir yra privalomas rangovui.
  - 1.7. **Rangovo įrengimai** – visi prietaisai, mechanizmai, transporto priemonės bei kiti daiktai, reikalingi darbams vykdyti, užbaigtai ir bet kuriems defektams ištaisyti. Rangovo įrengimams nepriskiriama įranga, medžiagos ir visi kiti daiktai, skirti sudaryti darbus ar jų dalį.
  - 1.8. **Rangovo personalas** – visas personalas, kurį rangovas įdarbina statybvetėje, tarp jų gali būti darbininkai, kiti rangovo arba subrangovo įdarbinti asmenys, ir kitas personalas, padedantis rangovui vykdyti darbus.
  - 1.9. **Statinio statybos techninės priežiūros vadovas** – asmuo, paskirtas užsakovo organizuoti statinio statybos techninę priežiūrą, kurios tikslas – kontroliuoti, ar statinys statomas pagal projektą, ar statybos metu laikomasi sutarties sąlygų, Lietuvos Respublikos teisės aktų, normatyvinį statybos techninių dokumentų, normatyvinį statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų.
  - 1.10. **Statinio projekto vykdymo priežiūros vadovas** – architektas, statybos inžinierius, vadovaujantis techninio - darbo projekto dalių vykdymo priežiūros vadovams ir prižiūrintis techninio - darbo projekto sprendinių įgyvendinimą darbų atlikimo metu.
  - 1.11. **Statybos užbaigimo aktas** – STR 1.11.01:2010 „Statybos užbaigimas“ nustatyta tvarka sudarytos statybos užbaigimo komisijos surašytas dokumentas, patvirtinantis, kad statinys pastatytas ar rekonstruotas (modernizuotas) pagal projekto sprendinius.
  - 1.12. **Statybvetė** – darbų vykdymo vieta ar vietas, kurios ribos apibrėžiamos perduodant rangovui statybvetę ir jos valdymo teisę vadovaujantis sutarties sąlygų 4.1 punktu.
  - 1.13. **Subrangovas** – kuris nors asmuo, rangovo nurodytas konkursu dokumentuose, sutartyje įvardytas kaip subrangovas, arba kiti asmenys, paskirti rangovo vykdyti dalį darbų.

1.14. **Priimta sutarties suma** – rangovo pasiūlyta ir užsakovo priimta sutarties 2.2. punkte nurodyta suma.

1.15. **Užsakovo personalas** – visi užsakovui dirbantys arba įgalioti užsakovo asmenys, taip pat kitas personalas, apie kurį užsakovas pranešė rangovui kaip apie užsakovo personalą.

1.16. **Žiniaraščiai (darbų įkainių sąrašai)** – dokumentai, užpildyti rangovo siūlomais darbų įkainiais.

Kitos vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, vartojamas Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme.

## 2. SUTARTIES DALYKAS IR KAINA

2.1. Šia sutartimi rangovas įsipareigoja per sutartyje nustatyta darbų atlikimo terminą atliki „Raseinių meno mokyklos pastato, esančio Vytauto Didžiojo g. 15, patalpų remontas“ rango darbus, kaip numatyta sutartyje.

2.2. Visa sutarties kaina yra **69549,65** (šešiasdešimt devyni tūkstančiai penki šimtai keturiadasdešimt devyni eurai, 65 ct) eurai su PVM, iš kurių PVM sudaro **12070,60** (dvylika tūkstančių septyniasdešimt euru, 60 ct) euru.

Jei suma skaičiais neatitinka sumos žodžiais, teisinga laikoma suma žodžiais.

## 3. BENDROSIOS NUOSTATOS

3.1. Šalių teisių ir pareigų pagrindas yra sutartis, Lietuvos Respublikos įstatymai, įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai, statybos techniniai reglamentai ir kiti teisės aktai.

3.2. Šiame punkte pateikiami sutarti sudarantys dokumentai, kurie turi būti suprantami kaip paaiškinantys vienas kitą. Tuo tikslu nustatomas toks dokumentų pirmumas:

3.2.1. šios sutarties sąlygos;

3.2.2. darbų atlikimo grafikas.

3.3. Vietoj techniniame - darbo projekte nurodytų konkrečių modelių, konkretaus proceso ar prekės ženklo, patento, tipo, konkretaus gamintojo ar kilmės medžiagų, įrangos ar mechanizmų galima naudoti analogiškus, ne prastesnių parametrų ir kokybės medžiagas, įrangą ar mechanizmus.

3.4. Rangovas sutarties informaciją privalo laikyti privačia ir konfidencialia, išskyrus tai, ko reikia sutartinėms prievolėms atliki arba galiojantiems įstatymams vykdyti. Rangovas be išankstinio užsakovo sutikimo neturi skelbti, leisti, kad būtų paskelbta arba atskleista bet kuri informacija apie darbus kokiame nors komerciniame arba techniniame dokumente ar kaip nors kitaip.

3.5. Sutarties įsigaliojimas – sutartis įsigalioja ją pasirašius abiems šalims ir galioja iki visiško sutartyje numatyto įsipareigojimų įvykdymo arba kol bus nutraukta teisės aktų nustatyta tvarka.

3.6. Sutarties vykdymo terminas – yra nuo sutarties įsigaliojimo dienos iki 2016 m. spalio 31 d. Darbų atlikimo terminas gali būti pratęsiamas šalių susitarimu ne daugiau kaip 1 kartą ir ne ilgiau kaip 1 mėnesį.

3.7. Sutarties sąlygos sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus tokias sutarties sąlygas, kurias pakeitus nebūtų pažeisti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatyti principai ir tikslai. Gali būti kreipiamasi tik dėl tokių sutarties sąlygų, kurių keitimą aplinkybių atsiradimo pirkimo sutarties šalys negalėjo numatyti pasiūlymo pateikimo, sutarties sudarymo metu, aplinkybių negali kontroliuoti ir jų kilimo rizikos neprisiémė nei viena iš sutarties šalių. Sutarties sąlygų keitimui nebus laikomas sutarties sąlygų koregavimas joje numatytomis aplinkybėmis.

3.8. Visi su sutartimi susiję pranešimai, prašymai, kiti dokumentai ar susirašinėjimas turi būti siunčiami faksu, paštu arba elektroniniu paštu, jų originalai visais atvejais įteikiami užsakovui ir (ar) rangovui pasirašytinai ar siunčiami registruotu/kurjeriniu paštu kiekvienam iš jų sutartyje nurodytu adresu. Apie savo adreso ar kitų rekvizitų pasikeitimą kiekviena šalis nedelsdama, tačiau ne vėliau kaip per 5 (penkias) kalendorines dienas nuo minėto pasikeitimo dienos raštu privalo pranešti kitai šaliai. Šalių adresai susirašinėjimui nurodyti šios sutarties 17.2 punkte.



## **4. UŽSAKOVO TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ**

4.1. Užsakovas privalo perduoti rangovui statybvetę ir jos valdymo teisę ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sutarties įsigaliojimo dienos. Statybvetę yra perduodama šalims pasirašant statybvetės perdavimo ir priėmimo aktą STR 1.08.02:2002 „Statybos darbai“ nustatyta tvarka. Jeigu užsakovas šiame punkte nustatyta tvarka laiku neperdarė statybvetės rangovui, rangovas privalo raštu pranešti užsakovui, kad negali pradėti darbų.

4.2. Užsakovas privalo paskirti statinio statybos techninės priežiūros vadovą, kuris, vadovaudamas STR 1.09.05:2002 „Statinio statybos techninė priežiūra“, vykdys darbų techninę priežiūrą.

4.3. Užsakovas statybos techninių reglamentų nustatyta tvarka turi būti gavės (arba turi gauti) statybą leidžiantį dokumentą bei perduoti jį rangovui. Užsakovas taip pat privalo teikti reikiamus pranešimus, paraškas, dalyvauti posėdžiuose, darbų vykdymo bei statybos užbaigimo akto išdavimo metu. Užsakovas privalo apsaugoti ir užtikrinti, kad rangovas nepatirčia nuostolių dėl šioje pastraipoje minimų dokumentų nebuvo ar užsakovo funkcijų nevykdymo.

4.4. Užsakovas yra atsakingas už tai, kad jo personalas bendradarbiautų su rangovu bei laikytuosi darbo saugos reikalavimų statybvetėje.

## **5. RANGOVO TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ**

5.1. Rangovas turi vykdyti ir užbaigtai darbus pagal sutartį, vadovaudamas techniniame - darbo projekte numatyta darbų apimtimi, techninėmis specifikacijomis ir brėžiniais, laikydamasis pateikto darbų atlikimo grafiko, Lietuvos Respublikoje galiojančių įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, normatyvinėj statybos techninių dokumentų ir statybos techninių reglamentų reikalavimų.

5.2. Rangovas privalo užtikrinti, kad jis ir bet kurie asmenys, veikiantys jo vardu, yra gavę visus būtinus leidimus, kvalifikacijos atestacijos pažymėjimus ar kitokius dokumentus, leidžiančius užsiimti šioje sutartyje nustatyta veikla, kuri yra rangovo sutartinių įsipareigojimų dalis.

5.3. Rangovas yra atsakingas už visus savo veiksmus ir statybos darbų metodų tinkamumą, patikimumą bei darbų saugą visu darbų vykdymo laikotarpiu.

5.4. Rangovas privalo nedelsdamas raštu informuoti Užsakovą apie bet kurias aplinkybes, kurios trukdo ar gali sutrukdyti Tiekiėjui užbaigtai Darbų atlikimą nustatytais terminais.

5.5. Rangovas privalo užtikrinti, kad Sutarties sudarymo momentu ir visą jos galiojimo laikotarpį Tiekiėjo darbuotojai turėtų reikiama kvalifikaciją ir patirtį.

5.6. Iki darbų pradžios rangovas privalo paskirti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atestuotą statybos darbų vadovą, kuris privalo vykdyti pareigas, numatytas STR 1.08.02:2002 „Statybos darbai“.

5.7. Rangovas, dalį darbų perduodamas subrangovams, yra atsakingas už subrangovo, jo įgaliotų atstovų ir darbuotojų veiksmus arba neveikimą taip, kaip atsakyti už savo paties veiksmus ar neveikimą.

5.8. Rangovas patvirtina, kad yra gavę visą būtiną informaciją, kurią rangovas, panaudodamas visas savo žinias ir rūpestingumą, galėjo gauti iki sutarties pasirašymo, ir kuri gali turėti įtakos sutarties kainai arba darbams. Turi būti laikoma, kad sutartyje nurodyta kaina apima visus rangovo sutartinius įsipareigojimus ir visa, kas būtina tinkamai vykdyti ir baigtis darbus.

5.9. Rangovas privalo apsaugoti užsakovo turtą dėl nuostolių, apgadinimo ar sunaikinimo, atsiradusiu dėl rangovo veiksmų. Rangovas, vykdydamas darbus, turi imtis visų būtinų atsargumo priemonių, kad rangovo įrengimai ir personalas būtų tik statybvetėje ir bet kokiose papildomose patalpose, kurias užsakovas gali suteikti rangovui kaip persirengimo, sandėliavimo ar administracinių reikmių patalpas.

5.10. Atlikdamas darbus rangovas privalo:

5.10.1. savo sąskaita pašalinti iš statybvetės visas statybines atliekas ir šiukšles;

5.10.2. sandeliuoti arba išvežti perteklines medžiagas ir nereikalingus rangovo įrengimus;

5.10.3. valyti ir prižiūrėti patekimo į statybvetę kelius, koridorius, laiptines ir aplinką, kad nebūtų šiukslių, dulkių ar kitų teršalų. Statybvetė ir visos tokios patekimui į statybvetę naudojamos patalpos bei kelai turi būti saugūs, paženklini įspėjamaisiais ženklais ir nekelti pavojaus užsakovo personalui ir tretiesiems asmenims. Rangovas turi būti atsakingas už bet kokį šių patalpų ar kelių remontą, kurio gali prireikti dėl rangovo veiksmų.

5.11. Rangovui darbams vykdyti gali būti suteikta teisė naudotis tokiu elektros ir vandens kiekiu, kokį saugiai, be neigiamos įtakos užsakovui galima gauti statybvetėje ar šalia jos. Rangovas privalo įrengti apskaitos prietaisus ir apmokėti užsakovui už sunaudotą vandenį bei elektrą rinkos kainomis, kurias užsakovas moka energetinių išteklių tiekimo įmonėms.

5.12. Rangovo personalas turi būti kvalifikuotas, įgudęs ir turintis atitinkamą darbų vykdymo patirtį. Užsakovas gali pareikalauti, kad rangovas pakeistų rangovo personalą, kuris nekompetentingai ar aplaidžiai vykdo pareigas, nesugeba laikytis sutarties sąlygų arba savo elgesiu kelia grėsmę saugai darbe, sveikatai arba aplinkos apsaugai.

5.13. Rangovas privalo naudoti tik darbams vykdyti ir naudojimo sąlygoms tinkamą įrangą ir medžiagas pagal projekte nurodytus reikalavimus.

5.14. Rangovas, prieš paslepdamas ar uždengdamas kurias nors konstrukcijas ar statybos darbus, privalo informuoti statinio statybos techninės priežiūros vadovą, kuris patikrina, apžiūri ir, jeigu reikia, priima bandymų rezultatus. Jeigu rangovas paslepija konstrukcijas ar statybos darbus apie tai raštu nepranešęs statinio statybos techninės priežiūros vadovui, tai, statinio statybos techninės priežiūros vadovui pareikalavus, rangovas savo sąskaita privalo tą darbą atidengti patikrinimui.

5.15. Rangovas privalo apsirūpinti visais prietaisais, įrengimais, instrumentais, darbo jėga, medžiagomis ir kvalifikuotais darbuotojais bei pateikti visus darbų įvykdymo dokumentus (detalieji atliktu darbų brėžiniai, geodezinės nuotraukos bei kiti dokumentai pateikiami statinio statybos techninės priežiūros vadovui prieš atliekant bandymus), eksplotacijos ir priežiūros instrukcijas, kurie reikalingi bet kokių darbų dalių bandymams atlikti. Rangovas privalo pasirūpinti statybos darbų žurnalui. Rangovas privalo pranešti statinio statybos techninės priežiūros vadovui apie bet kokius numatomus atlikti bandymus ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas. Bandymai turi būti laikomi atlikti, kai jų rezultatus patvirtina statinio statybos techninės priežiūros vadovas.

5.16. Jeigu, atlikus patikrinimą, matavimą ar bandymus, nustatoma, kad kokia nors įranga, medžiagos arba darbų kokybė yra su trūkumais, defektais arba kaip kitaip neatitinka sutarties, tai statinio statybos techninės priežiūros vadovas gali atmesti tą darbo dalį, įrangą, medžiagas arba darbų kokybę, atitinkamai apie tai raštu pranešti rangovui ir nurodyti priežastis. Tokiu atveju rangovas privalo ištaisyti trūkumus, defektus ar pakeisti medžiagas ar įrangą, kad šie atitiktų sutartį.

5.17. Rangovas privalo atlyginti nuostolius ir apsaugoti užsakovą nuo visų pretenzijų, kompensacijų, susijusių su:

5.17.1. bet kurio asmens sužalojimu, negalavimu, liga ar mirtimi, kylančius arba atsiradusius dėl rangovo veiksmų vykdant darbus, taisant defektus darbų vykdymo metu;

5.17.2. bet kurios nuosavybės (kitos nei darbai) nuostoliais, praradimais, susijusiais arba atsiradusiais dėl rangovo arba jo personalo veiksmų, aplaidumo, tyčinio veiksmo ar sutarties pažeidimo.

5.18. Rangovas privalo sudaryti sąlygas užsakovo atstovams bei statinio statybos techninės priežiūros ir statinio projekto vykdymo priežiūros vadovams lankytis objekte bei susipažinti su visa darbų dokumentacija.

5.19. Rangovas privalo prisiimti visą atsakomybę už darbus nuo darbų pradžios iki kol darbai bus perduoti užsakovui ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka bus išduotas statybos užbaigimo aktas. Jeigu darbams, medžiagoms ar įrangai padaroma žala arba jie prarandami, kai už jų priežiūrą atsako rangovas ir atsakomybė už tą praradimą nepriskirtina užsakovui, tai rangovas savo rizika ir sąskaita privalo ištaisyti praradimus ar žalą taip, kad darbai, medžiagos ar įranga atitiktų sutartį.

5.20. Rangovo pateikiamos eksplotacijos ir priežiūros instrukcijos turi būti pakankamai išsamios, kad užsakovas galėtų naudoti, prižiūrėti, išmontuoti, perrinkti, suderinti ir pataisyti įrangą.

Instrukcijose turi būti aprašyta visa mechaninė ir elektrinė įranga, tiekta arba įrengta pagal šią sutartį. Kartu turi būti pateikti minėtos įrangos techniniai pasai.

## 6. DARBU ATLIKIMO TERMINAI, VĖLAVIMAS, SUSTABDYMAS

6.1. Darbų atlikimo terminas yra nuo sutarties įsigaliojimo dienos iki 2016 m. spalio 31 d. Darbų atlikimo terminas gali būti pratęsiamas šalių susitarimu ne daugiau kaip 1 kartą ir ne ilgiau kaip 1 mėnesi.

6.2. Rangovas darbus atlieka pagal pateiktą darbų atlikimo grafiką. Darbų atlikimo metu, atsižvelgiant į sutartyje numatyitus atvejus, grafikas gali būti koreguojamas.

6.3. Jeigu rangovas vėluoja atliliki bet kokį darbą ar darbų grupę pagal pateiktą vykdymo grafiką ir nepateikia užsakovui pagrįstų įrodymų, pateisinančių darbų vėlavimą, moka užsakovui 0,02 % dydžio delspinigius nuo neatliktų pagal grafiką darbų kainos už kiekvieną uždelstą dieną. Delspinigiai skaičiuojami vadovaujantis darbų atlikimo grafike nurodytomis darbų apimtimis ir to mėnesio atlikių darbų aktais ir išskaičiuojami iš rangovui mokamos sumos.

6.4. Rangovas, neatlikęs darbų per sutartyje numatyitus terminus, moka užsakovui 0,02 % dydžio delspinigius nuo neatliktų darbų kainos už kiekvieną uždelstą dieną. Delspinigiai pradedami skaičiuoti kitą dieną nuo sutartyje numatytu terminu pabaigos ir išskaičiuojami iš rangovui mokamos sumos. Pasibaigus sutarčiai delspinigiai skaičiuojami nuo visos neatliktų darbų sumos.

6.5. Darbų atlikimo terminas gali būti pratęstas šalių susitarimu ne daugiau kaip 1 kartą ir ne ilgiau kaip 1 mėnesi, o darbų atlikimo grafikas gali būti koreguojamas tik dėl aplinkybių, kurios nepriklauso nuo rangovo, tarp jų dėl:

6.5.1. išskirtinai nepalankių gamtinių sąlygų (taikoma darbams, kurių kokybė priklauso nuo gamtinių sąlygų);

6.5.2. pakeitimų, atliekamų vadovaujantis sutarties sąlygų 10 punkto nuostatomis;

6.5.3. bet kokio vėlavimo, kliūčių ar trukdymų, sukeltų arba priskiriamų užsakovui arba užsakovo personalui.

6.6. Darbų pabaiga pagal sutartį bus laikomas momentas, kai bus užbaigtai visi sutartyje numatyti darbai, ištaisyti defektai, pasirašytas darbų perdavimo ir priėmimo aktas, statybos užbaigimo aktas ir užsakovui bus perduoti visi statybos užbaigimo ir su tuo susiję dokumentai, kuriuos teisėtai turi saugoti užsakovas.

6.7. Užsakovas, raštu nurodydamas priežastį, gali tik dėl objektyvių priežasčių nurodyti rangovui sustabdyti visų darbų arba jų dalies vykdymą. Jeigu toks sustabdymas yra ne dėl rangovo kaltės, tai darbų atlikimo terminas turi būti pratęsiamas tiek, kiek trunka darbų sustabdymas.

## 7. SUTARTIES ĮVYKDYSMO UŽTIKRINIMAS

7.1. Prievolių įvykdymo užtikrinimui bus taikomos netesybos (delspinigiai). Perkančiajai organizacijai dėl savo kaltės laiku neįvykdžius mokesčinių įsipareigojimų, tiekėjas turi teisę reikalauti mokėti delspinigius, kurių dydis yra lygus Finansų ministro nustatytam delspinigių už laiku nesumokėtų mokesčių į valstybės biudžetą dydžiui, nuo laiku nesumokėtos sumos už kiekvieną pavėluotą dieną.

## 8. DARBU PERDAVIMAS IR PRIĒMIMAS

8.1. Užsakovas perima darbus:

8.1.1. kai visi darbai baigtai pagal sutartį ir

8.1.2. kai pasirašomas darbų perdavimo ir priėmimo aktas.

Rangovas, užbaigęs darbus, su prašymu perduoti ir priimti darbus raštu privalo kreiptis į statinio statybos techninės priežiūros vadovą.

8.2. Užsakovas užtikrina, kad statinio statybos techninės priežiūros vadovas, gavęs rangovo prašymą pagal 8.1 punktą, per 10 darbo dienų:



8.2.1. kartu su užsakovu atliktų bendrą darbų apžiūrą ir patikrinimą, po kurio statinio statybos techninės priežiūros vadovas privalo parengti rangovui darbų per davimo ir priėmimo aktą, Jame nurodo, kad darbai buvo baigtai pagal sutartį, kartu prideda (jei reikia) defektų ir smulkių nebaigtų darbų, kurie neturės esminės įtakos naudojant darbus pagal paskirtį, sąrašą. Tokiame sąraše turi būti nurodoma, iki kada nebaigtai darbai ar defektai turi būti pašalinti. Darbų per davimo ir priėmimo aktą pasirašo užsakovas, rangovas ir statinio statybos techninės priežiūros vadovas. Pasirašius darbų per davimo ir priėmimo aktą užsakovas privalo kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją dėl statybos užbaigimo procedūros pradėjimo arba

8.2.2. raštu atsisakyti perimti darbus – nurodyti atsisakymo pagrindą ir darbus, kuriuos rangovas privalo atlikti, kad galėtų būti pasirašomas darbų per davimo ir priėmimo aktas bei pradėta statybos užbaigimo procedūra.

8.3. Jeigu užsakovas nesikreipia į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją bei pagrįstai neatmeta rangovo prašymo, ir jeigu darbai iš esmės atitinka sutarties reikalavimus, tai rangovas turi teisę reikalauti darbų atlikimo termino pratęsimo dėl tokio uždelsimo.

8.4. Rangovas iki statybos užbaigimo komisijos patikrinimo dienos privalo pašalinti iš statybietės visus dar likusius rangovo įrengimus, medžiagų perteklių, šiuksles, laikinuosius statinius. Komisijos tikrinamas statinys turi būti švarus ir sutvarkytas. Rangovas privalo sudaryti statinio statybos techninės priežiūros vadovui, užsakovui ir komisijai tinkamas darbo sąlygas statiniams apžiūrėti, pateikti statinio statybos dokumentaciją, organizuoti komisijos nurodytus bandymus ir ištaisyti nustatytus defektus.

## 9. SUTARTIES DARBŲ APMOKĖJIMAS

9.1. Rangovui tinkamai atlikus darbus, užsakovas privalo sumokėti sumą, kuri turi būti nustatyta vadovaujantis sutarties sąlygų 9.4 punkto nuostatomis.

9.2. Rangovui mokėtinės sumos turi būti apskaičiuojamos nustačius faktinį atliktų darbų kiekį. Rangovas, prieš pateikdamas užsakovui apmokėjimo už atliktus darbus dokumentus (pažymą (forma F3), atliktų darbų aktą ir PVM sąskaitą faktūrą), privalo nustatyti atliktų darbų faktinį kiekį.

9.3. Tarpiniams mokėjimui gauti rangovas privalo pateikti užsakovui pažymą (forma F3), atliktų darbų akto du egzempliorius ir PVM sąskaitą faktūrą. Užsakovas, gavęs šiame punkte minimus dokumentus, per 10 dienų privalo patvirtinti pasirašydamas atliktų darbų aktą išskyrus atvejus, jeigu:

9.3.1. koks nors rangovo atlirkas darbas neatitinka sutarties. Tokiu atveju užsakovas gali reikalauti iš rangovo pateikti pakoreguotus mokėjimo dokumentus, atitinkamai sumažinti to tarpinio mokėjimo sumą tokio netinkamo darbo ištaisymo išlaidų arba netinkamo daikto pakeitimo dydžiu ir (arba);

9.3.2. rangovas pagal sutartį neatliko arba neatlieka kokio nors darbo arba išpareigojimo, apie kurį jam atitinkamai buvo pranešęs užsakovas. Tokiu atveju užsakovas gali reikalauti iš rangovo pateikti pakoreguotus mokėjimo dokumentus, atitinkamai sumažinti tarpinio mokėjimo sumą to darbo arba išpareigojimo vertė.

9.4. Galutiniams mokėjimui gauti rangovas gali pateikti mokėjimo dokumentus tik tada, kai šalys pasirašo darbų per davimo ir priėmimo aktą, rangovas ištaiso visus smulkius defektus ir nebaigtus darbus, įvardytus darbų per davimo ir priėmimo metu.

9.5. Užsakovas privalo mokėti rangovui sumą, patvirtintą rangovo pateikuose mokėjimo dokumentuose, per 60 (šešiasdešimt) dienų nuo pateiktų mokėjimo dokumentų patvirtinimo, vadovaujantis Mokėjimų, atliekamų pagal komercinius sandorius, vėlavimo prevencijos įstatymo (aktuali redakcija) 5 str. 3 p., nes užsakovas mokėjimus atlieka tik gavęs finansavimą iš Valstybės investicijų programų (VIP), o mokėjimo prašymą pateikimui, jų patikrinimui ir kitų procedūrų atlikimui būtinos laiko sąnaudos.

9.6. Jeigu rangovas negauna mokėjimo sutarties sąlygų 9.6 punkte nurodytu terminu, tai jis turi delspinigių teisę. Delspinigių, dėl vėluojančio mokėjimo, dydis – 0,02 % nuo laiku neapmokėtos sumos per dieną.



9.7. Darbų įkainiai sutarties galiojimo metu nekeičiami, išskyrus šiame punkte nurodytus atvejus:

9.7.1. esant 10.1 punkte nurodytom aplinkybėms ir pagal 10.2 punktą įforminus pakeitimą, sutarties darbų kaina gali būti koreguojama nevykdytinų darbų ir/ar papildomų darbų sumomis, sudarius susitarimą dėl sutarties darbų kainos koregavimo. Nevykdytinų darbų kainos apskaičiuojamos pritaikant žiniaraščiuose (darbų įkainių sąrašuose) numatytais darbų įkainius, o sutartyje nenumatytais bei numatytais, bet papildomais, darbų kainos apskaičiuojamos žemiau pateikiamais būdas:

9.7.1.1. pritaikant sutartyje numatytais darbų įkainius;

9.7.1.2. vadovaujantis sąmatų skaičiavimo programos „Sistela“ duomenų bazėje nurodytomis darbų kainomis, patvirtintomis laikotarpiu, kada buvo nustatytas papildomų darbų poreikis, o nevykdomy darbų kainoms nustatyti taikomos minėtos sąmatų skaičiavimo programos duomenų bazėje nurodytos darbų kainos, patvirtintos sutarties sudarymo laikotarpiu;

9.7.1.3. jei papildomų darbų kainos neįmanoma apskaičiuoti pagal 9.7.1.2 punkte nurodytą sąmatų skaičiavimo programą, papildomų darbų kaina nustatoma įvertinus pagrįstas tiesiogines (darbo užmokesčio ir su juo susijusius mokesčius, statybos produktą ir įrengimų mechanizmų sąnaudos) bei netiesiogines (pridėtinį išlaidų ir pelno) išlaidas, kurios negali būti didesnės už bendrą vidutinę rinkos kainą (įvertinus visas išlaidas – tiesiogines ir netiesiogines), kuri nustatoma pasirinktinai įvertinus ne mažiau kaip trijų kitų rinkoje esančių ūkio subjektų darbų kainas, išskyrus tuos atvejus, kai rinkoje néra tiek ūkio subjektų. Statybos produktą ir įrengimų kaina nustatoma ne didesnė nei rangovo patiriamos išlaidos joms įsigytinė, o pridėtinį išlaidų ir pelno dydis ne didesni nei 5 % tiesioginių išlaidų.

9.7.2. padidėjus arba sumažėjus pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifui sutarties darbų kaina atitinkamai didinama arba mažinama. Sutarties darbų kainos perskaičiavimo formulė pasikeitus PVM tarifui:

$$S_N = A + \frac{(S_S - A)}{\left(1 + \frac{T_S}{100}\right)} \times \left(1 + \frac{T_N}{100}\right)$$

$S_N$  – perskaičiuota sutarties darbų kaina (su PVM)

$S_S$  – priimta sutarties darbų kaina (su PVM) iki perskaičiavimo

A – atliktų darbų kaina (su PVM) iki perskaičiavimo

$T_S$  – senas PVM tarifas (procenatais)

$T_N$  – naujas PVM tarifas (procenatais)

9.8. Pirkimo sutarties kaina, pasikeitus nacionalinei valiutai, bus perskaičiuojama pagal tuo metu galiojančius teisės aktus.

## 10. PAKEITIMAI

10.1. Darbų pakeitimai, būtini darbams užbaigti, gali būti atliekami tik dėl iki sutarties pasirašymo nenumatytais, nuo sutarties šalių nepriklausančių aplinkybių ir gali apimti:

10.1.1. bet kurio atskiro darbo atsisakymą arba darbo apimties sumažinimą, taip pat darbo kokybės ar kitų bet kurio atskiro darbo savybių, darbų dalies lygių, pozicijų ir (arba) matmenų pakitimą;

10.1.2. bet kurį papildomą darbą, įrangą, medžiagas.

Nuo sutarties šalių nepriklausančioms aplinkybėms taip pat priskirtinos ir tokios aplinkybės, kurių atsiradimo rizikos sutarties šalis nebuvos prisiėmusi ir negalėjo jų protingai numatyti, bei šių aplinkybių nustatymas sutarties vykdymo metu nepažeidžia Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatytais principais ir tikslų.

10.2. Pakeitimai, nurodyti sutarties 10.1 punkte, forminami tokia tvarka:

10.2.1. jei dėl nenumatyti aplinkybių, kurių negalima buvo numatyti iki sutarties pasirašymo, racionaliai naudojant darbams vykdyti skirtas lėšas, būtina/tikslinga **atsisakyti** atskiro darbo ar būtina/tikslinga mažinti darbų apimtis, raštu pagrindžiamos aplinkybės, sąlygojančios būtinybę atlikti darbų pakeitimus, rangovas pateikia nevykdytinų darbų lokalinę sąmatą, kurioje nurodo nevykdytinų darbų kainas, apskaičiuotas pagal 9.9.1 punkte nurodytus darbų kainų nustatymo būdus – jos pagrindu pagal 9.9.1 punktą koreguojama sutarties darbų kaina. Nevykdytinų darbų gali būti ne daugiau kaip 20 proc. bendros Sutarties kainos;

10.2.2. jei dėl nenumatyti, nuo šalių nepriklausančių aplinkybių, racionaliai naudojant darbams vykdyti skirtas lėšas, sutartyje numatyta atskirą darbą (ar jo dalį, t. y. pasiūlyme nurodytos medžiagos/Įranga rinkoje nebegaminamos/nebetiekiamos ar pan.) būtina **keisti** kitu darbu, raštu pagrindžiamos aplinkybės, sąlygojančios būtinybę atlikti darbų pakeitimus, rangovas pateikia nevykdytinų darbų lokalinę sąmatą, kurioje nurodo nevykdytinų darbų kainas, apskaičiuotas pagal 9.9.1 punkte nurodytus darbų kainų nustatymo būdus, bei siūlymą dėl keistinų darbų, t. y. vietoje nevykdomų darbų siūlomą atlikti darbų lokalinę sąmatą, sudarytą pagal 9.9.1 punkte nurodytus darbų kainų nustatymo būdus, ir, užsakovui įvertinus rangovo siūlymą, koreguojama sutarties darbų kaina (jei reikia). Nevykdomų darbų ir keičiamų kitais darbais gali būti ne daugiau kaip 20 proc. bendros Sutarties kainos;

10.2.3. **papildomi** darbai – tai sutartyje nenumatyti, tačiau tiesiogiai su sutartyje numatytais darbais susiję ir būtini sutarties vykdymui užbaigtis darbai. Papildomų darbų būtinumas pagrindžiamas dokumentais (defektiniu aktu, brėžiniais ar kitais dokumentais), patvirtintais rangovo, techninio prižiūrėtojo ir projektuotojo parašais, raštu suderinamas su užsakovu. Tokia pirkimo sutartis gali būti sudaroma tik su tuo tiekėju, su kuriuo buvo sudaryta pradinė pirkimo sutartis, o jos ir visų kitų papildomai sudarytų pirkimo sutarčių kaina neturi viršyti 30 procentų pradinės pirkimo sutarties kainos;

10.2.4. jei sutartyje numatyti darbai įsigyti pagal projektą, tai **papildomų** darbų pirkimas vykdomas tokia tvarka:

10.2.4.1. jei sutarties darbų kaina kartu su papildomais darbais neviršija statinio statybos skaičiuojamosios kainos, nustatytos vadovaujantis STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ aktualia redakcija, pagal 9.9.1 p. koreguojama sutarties darbų kaina;

10.2.4.2. jei sutarties darbų kaina kartu su papildomais darbais viršija statinio statybos skaičiuojamą kainą, nustatytą vadovaujantis STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ aktualia redakcija, papildomi darbai įsigyjami vykdant atskirą pirkimą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

10.3. Atliktų darbų aktai turi atspindėti pagal techninio prižiūrėtojo/užsakovo nurodymą atliktus darbų vykdymo pakeitimus.

10.4. Žiniaraštyje (darbų įkainių sąraše) įvardyti darbų sudėtinės dalys (resursai, techninės specifikacijos ir pan.), kurios nedetalizuotos techniniame - darbo projekte, gali būti keičiamos tik užsakovo sutikimu tiek, kiek toks keitimas nepriestarauja projektui (darbų apimčiai, techninėi specifikacijai, brėžiniams). Tokie pakeitimai sutarties keitimu nelaikomi.

10.5. Jeigu rangovas darbų vykdymo metu sužino apie techninio - darbo projekto klaidą arba techninį trūkumą dokumento, kurį vadovaujantis rangovas privalo vykdyti darbus, tai rangovas apie tai privalo nedelsdamas pranešti užsakovui. Užsakovas, gavęs tokį rangovo pranešimą, privalo pateikti trūkstamą informaciją, tinkamus paaiškinimus bei (jeigu reikia) įforminti pakeitimą.

10.6. Jeigu rangovas, vykdydamas darbus, susiduria su sąlygomis statybvietaje, kurių jis iki sutarties pasirašymo pagrįstai negalėjo numatyti, tai rangovas apie tai privalo nedelsdamas – ne vėliau kaip per 5 dienas – pranešti užsakovui ir detaliai nurodyti aplinkybes. Jeigu rangovas dėl šiame punkte minimų priežasčių uždelsia baigti darbus laiku ir (arba) turi papildomą išlaidą, tai rangovas turi teisę reikalauti darbų atlikimo termino pratėsimo ir tokį papildomų išlaidų apmokėjimo.

## **11. ATSAKOMYBĖ UŽ DEFECTUS, GARANTIJOS**

11.1. Užsakovas, nustatęs darbų trūkumus ar kitokius nukrypimus nuo sutarties po darbų perdavimo ir priėmimo, jei tie trūkumai ar nukrypimai negalėjo būti nustatyti perimant darbą (paslėpti trūkumai arba atsiradę statinio garantinio naudojimo metu), taip pat jei jie buvo rangovo tyčia paslėpti, privalo apie juos raštu pranešti rangovui.

11.2. Darbų garantinis terminas nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.698 straipsnio nuostatomis. Rangovas garantinio laikotarpio metu privalo, užsakovui pareikalavus, atlikti visus defektų arba žalos ištaisymo darbus. Rangovas privalo savo sąskaita ir rizika atlikti darbus, jeigu tie darbai susiję su sutarties neatitinkančiomis medžiagomis, netinkama darbų kokybe arba bet kurio sutartinio rangovo įsipareigojimo neįvykdymu.

11.3. Per šalių suderintą terminą nepašalinės defektų, nustatyti per garantinį laiką, rangovas turi mokėti užsakovui 3000 Eur baudą ir atlyginti išlaidas, susijusias su defektų šalinimu, ir dėl to patirtus nuostolius.

## **12. SUTARTIES PAŽEIDIMAS IR NUTRAUKIMAS**

12.1. Jeigu darbų atlikimo sustabdymas pagal sutarties sąlygų 6.7 punktą trunka ilgiau nei 90 dienų, tai rangovas gali reikalauti leidimo atnaujinti darbų atlikimą arba nutraukti sutartį. Tokiu sutarties nutraukimo atveju turi būti nustatytos ir šalių parašais patvirtintos atliktų darbų apimtys ir rangovui mokėtinės sumos.

12.2. Jeigu rangovas nevykdo arba netinkamai vykdo kuriuos nors sutartinius įsipareigojimus, tai statinio statybos techninės priežiūros vadovas raštu gali rangovui nurodyti įvykdyti įsipareigojimus arba ištaisyti netinkamai atliktus darbus per pagrįstai tinkamą laiką.

12.3. Užsakovas turi teisę nutraukti sutartį, jeigu rangovas:

12.3.1. nevykdo sutarties sąlygų 12.2 punkte nurodytų statinio statybos techninės priežiūros vadovo nurodymų;

12.3.2. nepradeda laiku vykdyti darbų, kitaip aiškiai parodo ketinimą netęsti savo įsipareigojimų pagal sutartį arba nevykdo darbų pagal nurodytą grafiką ir tampa aišku, kad juos baigti iki darbų atlikimo termino pabaigos neįmanoma.

Užsakovas gali bet kuriuo šiame punkte išvardytu atveju arba aplinkybėmis, prieš 20 dienų apie tai raštu pranešęs rangovui, nutraukti sutartį ir pašalinti rangovą iš statybvietai.

12.4. Nutraukus sutartį pagal 12.3 punktą:

12.4.1. rangovas privalo toliau vykdyti pagrįstus užsakovo nurodymus dėl turto išsaugojimo arba dėl darbų saugos ir

12.4.2. užsakovas turi nustatyti likusias rangovui mokėtinės sumas už tinkamai atliktus, bet neapmokėtus darbus. Tačiau užsakovas rangovo sąskaita gali padengti bet kuriuos nuostolius ir papildomas išlaidas, susijusias su defektų ištaisymu, delspinigius dėl vėlavimo (jeigu yra) ir kitas užsakovo išlaidas, atsiradusias dėl šios sutarties. Užsakovas, padaręs tokius atskaitymus už papildomas išlaidas, praradimus ir nuostolius, visą likusią rangovui mokėtinę sumą privalo išmokėti rangovui.

12.5. Užsakovas bet kada, nepriklasomai nuo rangovo veiksmų, turi teisę nutraukti sutartį ne vėliau kaip prieš 30 dienų apie tai raštu pranešęs rangovui. Tokiu atveju rangovui turi būti sumokėta:

12.5.1. už bet kurį tinkamai atliktą darbą pagal sutartyje nustatytas kainas;

12.5.2. bet kurios kitos išlaidos arba įsipareigojimai, kuriuos rangovas pagrįstai prisiemė tikėdamasis baigti darbus.

Užsakovas neturi teisés nutraukti sutarties dėl to, kad planuoja darbus atlikti pats arba įpareigoti juos atlikti kitą rangovą.

12.6. Rangovas turi teisę nutraukti sutartį, jeigu:

12.6.1. užsakovas visiškai nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų;

12.6.2. darbų atlikimo sustabdymas pagal sutarties 12.1 punktą trunka ilgiau nei 90 dienų.



Rangovas gali bet kuriuo šiame punkte išvardytu atveju arba aplinkybėms, prieš 20 dienų apie tai raštu pranešęs užsakovui, nutraukti sutartį. Rangovo pasirinkimas nutraukti sutartį neturi pažeisti kurių nors kitų iš sutarties arba kitaip kylančių jo teisių.

12.7. Sutarties nutraukimo įsigaliojimo atveju pagal bet kurį sutarties sąlygų punktą rangovas per užsakovo nurodytą terminą privalo:

12.7.1. nutraukti visą tolesnį darbą, išskyrus tokį, kurį būtina atliskti dėl gyvybės ar turto išsaugojimo arba dėl darbų saugos;

12.7.2. perduoti užsakovui įrangą ir medžiagas, už kuriuos jau sumokėta;

12.7.3. pašalinti visus rangovo įrengimus ir kitus daiktus iš statybietės ir pats palikti statybietę.

## 13. GINČAI

13.1. Sutarties šalys visus ginčus stengiasi išspręsti derybomis. Kilus ginčui, sutarties šalys raštu išdėsto savo nuomonę kitai šaliai ir pasiūlo ginčo sprendimą. Gavusi pasiūlymą ginčą spręsti derybomis, šalis privalo jį jį atsakyti per 30 dienų. Ginčas turi būti išspręstas per ne ilgesnį nei 60 dienų terminą nuo derybų pradžios.

13.2. Jei ginčo išspręsti derybomis nepavyksta arba, jei kuri nors šalis laiku neatsako iš pasiūlymą ginčą spręsti derybomis, kita šalis turi teisę, išpėjusi apie tai kitą šalį, pereiti prie kito ginčų sprendimo procedūros etapo. Visi ginčai, kylantys dėl šios sutarties ar su ja susiję, nepavykus jų išspręsti derybų būdu, sprendžiami Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

## 14. SUBRANGOVAI. JŲ KEITIMO TVARKA

14.1. Subrangovų keitimas vietomis tarp sutartyje nurodytų subrangovų ar didesnės (mažesnės) darbų dalies, negu buvo suderinta, perdavimas kitam sutartyje numatytam subrangovui galimas tik tiems darbams, kuriuos rangovas pasiūlyme buvo numatęs perduoti subrangovams ir tik gavus užsakovo sutikimą.

14.2. Sutarties vykdymo metu, kai subrangovai (subteikėjai) netinkamai vykdo įsipareigojimus rangovui, taip pat tuo atveju, kai subrangovai (subteikėjai) nepajėgūs vykdyti įsipareigojimų rangovui dėl iškeltos bankroto bylos, pradėtos likvidavimo procedūros ir pan. padėties, rangovas gali pakeisti subrangovus (subteikėjus). Apie tai jis turi informuoti užsakovą, nurodydamas subrangovo (subteikėjo) pakeitimo priežastis. Gavęs tokį pranešimą, užsakovas kartu su rangovu įformina protokolu susitarimą dėl subrangovų (subteikėjų) pakeitimo, pasirašomu abiejų sutarties šalių. Šie dokumentai yra neatskiriamas sutarties dalis. Ši sutarties sąlyga taikoma tuomet, jei pasiūlyme rangovas nurodo, kad ketina pasitelkti subrangovus (subteikėjus).

14.3. Keičiami subrangovai (subteikėjai) turi atitikti kvalifikacijos reikalavimus nustatytus pirkimo dokumentuose subrangovams (subteikėjams) ir pateikti dokumentus, įrodančius jų kvalifikaciją.

## 15. NENUGALIMA JĘGA

15.1. Šalis gali būti visiškai ar iš dalies atleidžiama nuo atsakomybės už sutarties nevykdymą dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, atsiradusią po sutarties įsigaliojimo dienos, bei nustatyti ir jas patyrusios šalies įrodytų pagal Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą, jeigu šalis nedelsiant pranešę kitai šaliai apie kliūtį bei jos poveikį įsipareigojimų vykdymui.

15.2. Nenugalima jėga (*force majeure*) nelaikoma tai, kad rinkoje nėra reikalingų prievoles vykdyti prekių, šalis neturi reikiamų finansinių ištaklių arba šalies kontrahentai pažeidžia savo prievoles. Nenugalima jėga (*force majeure*) taip pat nelaikomas šalies veiklai turėjusios įtakos aplinkybės, į kurių galimybę šalys, sudarydamos sutartį, atsižvelgė, t. y. Lietuvoje pasitaikančios aplinkybės, valstybės ar savivaldos institucijų sprendimai, sukėlę bet kurios iš šalių reorganizavimą,

privatizavimą, likvidavimą, veiklos pobūdžio pakeitimą, stabdymą (trukdymą), kitos aplinkybės, kurios turėtų būti laikomos ypatingomis, bet Lietuvoje sutarties sudarymo metu yra tikėtinos.

15.3. Sutartis baigiasi kitos šalies reikalavimu, kai ją įvykdyti kitai šaliai neįmanoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*).

## 16. SUTARTIES PRIEDAI

16.1.– darbų atlikimo grafikas.

16.2.– mažos vertės pirkimo sąlygos.

16.3 Sutarties priedai yra neatsiejama sutarties dalis.

## 17. KONTAKTAI

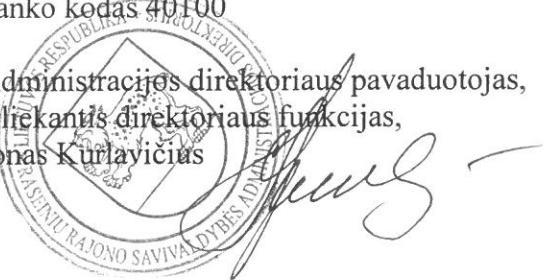
17.1. Visais su sutarties įgyvendinimu susijusiais klausimais šalys privalo susirašinėti ir bendrauti lietuvių kalba.

17.2. Šalių rekvizitai:

UŽSAKOVO:

Raseinių rajono savivaldybės administracija  
Įmonės kodas 288740810  
adresas - V. Kudirkos g. 5  
LT-60150 Raseiniai  
tel. (8 428) 41 559  
faksas (8 428) 51 604  
a. s. LT694010051002215701  
bankas AB DNB  
banko kodas 40100

Administracijos direktoriaus pavaduotojas,  
atliekantis direktoriaus funkcijas,  
Jonas Kurlavičius



RANGOVO:

UAB „Projektas KARMA“  
302701864  
Kėdainių g. 47, Josvainiai  
LT-58190 Kėdainių r. sav.  
8 631 79 567  
-  
LT667300010129775556  
Swedbank AB  
73000

Direktorius

Adas Laurinaitis

